

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Allocutiones Sacræ, Svper Evangelia Dominicarvm totius anni

Jahoda, Johann

Pragæ, [ca. 1659]

Dominica I. post Epiphaniam. Iesvlvs Artium & Philosophiæ Magister.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51496)

DOMINICA I. POST EPIPHANIAM.
IESVLVS Artium & Philosophiæ Magister.

In medio Doctorum. Luc. 2.

Opera in Oriente stella
(ut aliàs stellæ Docto-
rum sunt insignia) Exi-
mium sanè Doctorem
egit, quando sapientissimos Magos al-
tissimum nati Dei mysterium edocuit:
hodie verò non jam stella aliqua muta
& elinguis; sed verbosissimus quispiam
Doctor cathedram conscendit, novum
& antehac inauditum doctrinæ genus
prælecturus. Quis ille amabò Doctor
& Magister? Iesulus duodennis, quem
è sacro Evangelij textu audistis conse-
disse in medio Doctorum, non uti dis-
cipulum, sed uti Magistrum; siquidem
*stupebant omnes super prudentia & re-
sponsis eius.* Nimirum, præterquam
quòd venerit humanum genus redime-
re, ea vel maximè de causa venit in
mundum, ut Magistrum ageret, inquit
S. Leo; ac proinde non dubitavit ali-
quando coram Apostolis gloriari: *Vos
vocatis me; Magister, & bene dicitis;
sum etenim.* Est enim verò Magister
promotus ab ipso totius *Vniuersitatis
creata Rectore magnificentissimo;* quippe
*erat docens tanquam potestatem habens,
& non sicut Scriba & Pharisei.* In eo
omnes artes liberales, &, ut Paulus lo-
quitur, *omnes thesauri sapientiæ & scien-
tia sunt absconditi.* Et quid mirum?
quando ipsa est *Sapientia quæ de ore Al-
tissimi prodijt.* Adeste igitur studiosæ &
liberales animæ, tantique Doctoris

præcepta attentis animis & auribus
combibite.

Prima omnium, quæ literarum stu-
dioso ediscenda sunt, occurrunt *Ele-
menta.* Hæc Grammaticis vocantur
notæ literariæ, è quibus dictiones for-
mamur; apud Latinos 23. Græcos 24.
Hebræos 22. plures vel pauciores apud
alios. Sed ecce rem miram! In *Prin-
cipijs* novi hujus *Emmanuelis* duo dun-
taxat elementa, duæ reperiuntur lite-
ræ, quæ totum *alphabetum* Christianum
constituunt, nempe: A & Ω. Ita enim
Emmanuel ipse de se: *Ego sum Alpha*
& Omega. At quis è geminis tantum li-
teris sensus, quæ formari dictio, ne di-
cam *Oratio* poterit? Nostis haud dubiè
nonnullis gentibus, quales olim Ægy-
ptij, hodie verò sunt Sinæ & Japonæ,
solenne esse, unicâ notâ integrum eti-
am, quantumvis longum, sensum ex-
primere, cuiusmodi notas meliùs hie-
roglyphicas, quàm literarias dixerim-
us. Talium è numero ajo ego esse
Christi elementa: A enim significat
Amorem Dei; Ω. *odium peccati* & illud
verè *μεγα*, hoc est magnum; nõ *μικρον*
hoc est parvum. Ecce cuncta officia
hominis Christiani, quorum non plu-
ra, quàm duo noster assignat Catechis-
mus, utpote: *declina a malo, & fac
bonum.* Declinare & conjugare Ele-
mentariorum est. Qui ergo in omni
casu & occasione malum declinat, qui

I.
Elementa.

Apoc. 1. 8.

Canis. c. 5.

Ioann. 13.

Mat. 7. 29.

Col. 2. 3.

Eccl. 24. 5.

bonum per omnes modos & tempora secum ipse conjugat, nã is merito suo in hac schola *Imperator & Princeps* est. Sed enim quidnam sub nomine *malum* & verbo *bonum* intelligi debeat, optimè ante alios commentatus est Bernardus Bahusius, cum in quodam epigrammate sic unum aliquem Christi Elementarium instruit.

Grammaticam Christi paucis te, Celse, docebo;

Totam scies & sciveris.

Si Luxum & Bacchum, si Cyprida declinãris,

Mala nomina, ah mala nomina!

Si per ego plorare, pati, vigilare, precari,

Bona verba conjugaveris.

Doctissima commentatio, cui me ne verbum addere par est. Sed utinam, sicut auribus, ita animis imbiberetur vestris! Utinam, quod in suis Ephesijs desiderabat Paulus, mala ista, imò pessima nomina, *Luxus, Bacchus & Cypris* sive *Venus* ne nominentur in vobis. Verùm si alter hodie prodiret David, nonne more suo de multis Literarum studiosis gemebundus occineret: *corrupti sunt in studijs suis?* Quorum nimirum, studia sunt nescio quas vanitates sectari luxum & mundum planè muliebri æmulari, Baccho liberaliter litare, imò *Bacchanalia vivere*, & contra prima Scholæ Christianæ principia, Dei ~~amorem~~ *amorem* transferre in *amafias*. O pessimos Grammaticos, non jam *Emmanuelis*, sed *Anti-Emmanuelis* sequaces, qui in fronte suæ Grammaticæ primam hanc ponit regulam: *declina a bono & fac malum.*

Eph. 5. 3.

Psal. 13. 1.

Sed jam è Rudimentis Grammaticæ ad supremam ejusdem classẽ, quæ *Syntaxis* vulgò dicitur, gradum faciamus. In *Syntaxi* docemur constructiones bonas facere, partem unam orationis cum altera ritè componere. Verùm enim verò, Christus in sua *Syntaxi* docet nos *Solœcismum*, quod sanè maximum est apud Grammaticos constructionis vitium. Solœcismum vetustiores Latini, ut refert Gellius, vocabant *strobiliginem & imparilitatem*, ideo fortè, quòd impares dictiones conjugat, puta genus masculinum cum feminino, numerum singularem cum plurali, personam primam cum tertia, &c.

Videte jam, quanta sit imparilitas in Filio Dei, qui res infinite dispare in se ipso conjunxit, genus æternum cum temporali, numerum infinitum cum singulari, personalitatem increatam cum natura creata, omnipotentiam cum infirmitate, majestatem cum humilitate, divitias cum paupertate, cœlum cum terra, ima cum summis, ut meritò exclamet Hipponensis Antistes; *ò mira, & inexquisita compago! ò nova & inaudita commixtio!* Hunc quidem ille Solœcismum, hanc strobiliginem & imparilitatem absque omni vitio, imò cum summa virtute commisit: vos autem faciliorem docet imparilitatem, ut nempe cum doctrina construatis vitæ puritatem. Ista est Christiana *Syntaxis*, hæc, quamvis impar, *justa tamen constructio*. Quippe doctrina sine puritate habet se velut nomen *adjectivum sine substantivo*. *Adjectivum*, ut nostis, stare non potest per se in oratione, solumque positum nihil significat.

II.
Syntaxis.

Gell. Noct. Att. lib. 5.

Aug. ser. 9. de nat.

cat. Ita sapientia (quæ est unum ex illis *adjectivis* de quibus Dominus Matthæi 6. *querite primum Regnum Dei, & cetera adjicientur vobis*) ita, inquam, sapientia per se valdè imperfecta, & sine sensu erit, nisi cum hoc suo *substantivo* cohærescat. Pulchre Sira- cides de se: *animam meam direxi ad illam* (sapientiam) & *in agnitione inveni illam*. Alius textus legit: *per puritatem inveni eam*. Didicerat enim divinitus, quòd *in malevolam animam non introibit sapientia, nec habitabit in corpore subdito peccatis*. Exemplo sit vobis velim ce- lebris ille Nazianzenus Doctor. Ge- minas hic aliquando virgines miræ pulchritudinis & elegantix in somnis videre sibi visus est: à quarum aspectu dum castitatis studio oculos retrahit; illæ comi affatu eum dignatæ; nos, inquirunt, *sorores sumus: una Sapientia, altera Castitas nominatur. Misse sumus ad habitandum tecum, quia per puritatem jucundum nobis in anima habitaculum, præparasti*. Cecinit olim sacer Lyricen: *ecce quàm bonum & quàm jucundum, habitare fratres in unum; sicut unguentum in capite; quod descendit in barbam, barbam Aaron*. Liceat modicum sensum ejus invertere ac dicere: *ò quàm bonum & quàm jucundum, habitare sorores has in unum, sicut unguentum in capite, sponsi, cujus suavitate delibuta sponsa clamat: trahere me post te, curremus in odorem unguentorum tuorum*. Quis vestrum nesciat, mulieribus, & præter- tim quæ sunt ex gynæceo, solenne esse pigmentis & balsamis comas, faciem, & vestimenta imbuere, ut cum in pu-

Eccli. 51. 27.

Sap. 1. 4.

Rufin. in vita S. Gre-

Psal. 132.

Cant. 1. 3.

blicum prodeunt, suavè redoleant? hinc Zeno de quodam adolescente o- doribus delibuto dixit: *mulierem olet*. Et S. Hieronymus disertè ait, femina- rum proprium esse, *fragrare musco mu- re*. Sed illis quamvis sape occini pos- sit tritum illud: *Posthume non bene olet, qui bene semper olet*; nostris tamen fo- roribus domicellis ipse Spiritus S. ac- cinct; *odor unguentorum vestrorum su- per omnia aromata*, ille profectò odor, quo præ alijs redoluit gentium Doctor glorians: *Christi bonus odor sumus Deo: & quem S. Philippus Nerijs sensi- biliter percipiebat, dum, ut erat puri- tate Angelus, hoc divinitus est assecu- tus, ut eos, qui puritatem colerent, ex o- dore; qui vero secus, ex foetore dignosceret*.

Progrediamur ulteriùs ad *Poesin*, cu- jus est agere de profodia, sive de sylla- barum dimensione & quantitate. *Pro- sodia* Christi, ut paucis dicam, ejusmo- di est, quæ docet syllabas longas cor- ripere. Apparet hoc in iplo Verbo divino. Quid eo longius? longum, fuit plusquam *positione*, quia æternum, immensum & immensurabile, & tamè quàm breve factum, cum *caro factum* est, cujus prima syllaba ab omnibus Poëtis corripitur! hinc meritò melli- fluus Doctor vocat illud *verbum abbre- viatum*. Verè abbreviatum, quando, ut loquitur S. Leo, *voluit genitricis con- tineri gremio, quod nullo sine concluditur*. Sed postmodum adhuc magis abbre- viabitur, quando *corripiet* illud Pilatus, & ad parvitatem vermis rediget, ut co- gatur clamare: *ego sum vermis & non homo*.

Quid

Laert.

Hierõ. ep. 16.

Martial.

Cant. 4. 19.

2. Cor. 2. 15.

Brev. Rom. 26. Maj.

III. Poesis.

Leo Ser. 7. Epiph.

Joann. 19.

Psal. 21. 7.

Quid porrò nos ex hac Poësi doctri-
 trinae capiemus? id nimirum, ut simus
 syllaba breves, quæ est prima regula hu-
 jus Magistri Poëseos, & sic sonat: nisi
 Matt. 18. 3. *efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in
 Regnum celorum.* Quam regulam
 egregius Commentator Paulus ita ex-
 1. Cor. 14. *plicat: malitiã parvuli estote.* Parvu-
 20. *los nos esse oportet non sensibus (noli-
 te parvuli effici sensibus 1. Cor. 14.) sed
 malitiã; hoc est, ut D. August. legit,
 sicut infantes expertes simus malitiã,
 illaque sit nobis incognita sicut infan-
 tibus. In infantibus potissimum com-
 mendatur simplicitas & candor mo-
 rum, quòd sint sine dolo, sine fraude,
 sine fuce, sine simulatione, sine fictio-
 ne. Sed heus! insurget nonnemo:
 imò vel maximè in Poësi celebratur
 fictio, & eò nominatior est Poëta, quò
 plus cæteris novit fingere. Ita quidem
 V. Dom 7. AA. Poësis hujus mundi tota *fictiombus*
 post Pentec. *constat, fictè, simulatèque aguntur om-
 nia; plena sunt omnia PseudoPoëta-
 rum, qui Metamorphosin Ovidianam
 fideliter exercent, nunc sese transfor-
 mantes in Lupos cum Lycæone, nunc in
 serpentes cum Cadmo, nunc cum Vlyssis
 socijs in porcos, nunc in columbas cum
 Semiramide. Volo dicere: cum hæreti-
 cis sunt quasi hæretici, sequentes illud
 solenne principium: ulula cum lupis,
 cum Catholicis Catholicos se simulant;
 cum candidis candidi, cum nigris ni-
 gri, cum voracibus voraces, cum ab-
 stemijs abstemij videri volunt. Et quid
 dicam? ut libidines suas expleant, in-
 quas sese formas & figuras cum Iove
 salacissimo non transformant? nunc
 induunt formam albi, & svavè modu-**

lantis cygni, odas amatorias, seu voce
 acuta, seu sumpto in manus barbitò
 personando; nunc speciem pluvij auri,
 munera pretiosa in nescio quas Danaës
 profundendo: quòd si eos spe suã fru-
 strari contingat, tunc enim verò for-
 mam Tauri ferocientis assumunt, huc
 atque illuc quasi mentis impotes dis-
 currunt, tubinde violentas manus sibi
 ipsis iniiciunt. Non unus hic mihi
 Pyramus; non una Thysbe aurem velli-
 cat; sed verbis parcendum est. Proh!
 qualis ista Poësis! quis non citra omnem
 injuriam ejusmodi Poëtas phanaticos
 appelleret, quando ipse divinissimus Spi-
 ritus inter stultorum notas ponit, in
 diversa mutari? Aliter longè procedi-
 tur in Poësi Christiana; nulla hic fictio,
 fabulæ nullæ, ordinarius sermo non
 auditur alius, quàm est est, non non. Mat. 5. 37.

Altiùs porrò scandamus, & de præ-
 rupto Parnassi clivo in vernantes &
 planos Eloquentiæ campos descendamus.
 Hic fas erit solutis vinculis metricis in-
 dicendo liberè expatiari, pulchras pa-
 raphrases, allegorias, hypotiposes,
 prosopopœjas, panegyres, acclamationes
 inducere. At at, dum hæc medi-
 tor, audio mihi occini illud Juvenalis:
digito compeſce labellum. Rhetoricam
 Christi discere qui cupit, sileat necesse
 est; optimus hic Rhetor est, qui opti-
 mè novit tacere. Certè Christus ipse
 jam adultior factus, nunquam pro se
 meliùs peroravit, ac silentio: accusaba-
 tur in multis, & tacebat. Proh Deum!
 quis iste se tuendi modus? tum vel ma-
 ximè loquendum erat, tunc tota De-
 mosthenis & Tullij svada exeri debebat,
 tunc prolixius quàm pro Milone, aut

Mu-

IV.
Rhetorica

Mat. 15. 3.

Murana dicere causæ æquitas postulat. Verùm bonus Jesus ipsa Eloquentia tacendo causam ita probavit suam, ut ab ipso iudice innocens declararetur. O facundum silentium! sic sic perorare divinum. Quis enim, nisi divina particulam aure habeat, ad tam enormes injurias, ad tam palpabilia mendacia (qualia erant, quæ Dei Filio ab iniquissimis impostoribus imponebantur) silere valeat? Nos miselli homunciones uno improperio, uno levi scommate & sarcasmo subinde lacessiti in tantum concitamus, ut extemplo pro uno verbo reponamus decem, & plura. Stupidi Rhetorculi, si aliter quàm incondita ista, & pueris feminisq; usitata dicacitate, nos tueri nescimus. Optimè proinde in proverbij Seneca: *qui tacere nescit, nescit loqui.*

V.
Philosop:

Humaniora Dei hominis cognovimus studia, ejusdem & *Philosophiam* audiamus. Philosophia vel ex nomine suo *amorem sapientia* significat; nec aliter Philosophos passim vocamus, quàm *sapientes*. Aristoteles solam Metaphysicam Philosophiæ Principem, *sapientiam* appellat, quâ præstantiorem scientiam non agnovit. Plures jam credo ex Academia Christi, quàm è Græcia expectatis sapientes? certè, si quis ultra septimum sapit, coramuni iudicio *stultus* habetur: at nemini non gloriosum erit octavum hîc esse, siquidem tota Christi Philosophia est coram mundo *stultitia*. Fatetur hoc inter primos in ista facultate promotus Gentium Doctor, & categoricè dicit: *1. Cor. 4. 10. nos stulti propter Christum.* Quid ais ô Paule? haud ita pridem veteres sub-

sannabas Philosophos, quod cum vellent *sapientes fieri stulti facti sint*, & modò ipse id tibi gloriæ ducis? Ita sanè, qui nihil arbitratus est se scire, nisi *Jesus Christum & hunc crucifixum*; quid aliud scire potuit quàm *stultitiam*? prædicamus vobis (sic alloquitur suos discipulos) *Christum crucifixum Judæis quiddam scandalum, gentibus autem stultitiam.* O stultitiam sapientissimam, & præ omnibus alijs Philosophijs æstimandam! Sic eam æstimavit B. Jacopus Vir in primis literatus, qui, cum ex Cruce Christi mundo stultescere didicisset, ab ipsomet Christo sibi apparente familiariter rogatus, cur hanc stultitiam tantopere adamaret, pio, ut solebat, lepore respondit: *quia stultior me fuisti Domine.* Æstimârunt Simeones Sali, Francisci, Alexij, Nerij, & maximi quique Sancti, volentes datâ operâ pro stultis haberi ac reputari, ut Deo tantò magis placerent. De S. P. N. Ignatio hæc ferè Maffejus: Venetij Patavium pedibus cum iter haberet, domesticâ, eaque admodum attritâ lacernâ ob inopiam indutus, Jacobo Lainecomite, pecuarius quidam puer, qui à via non longè armenta pascebat, conspectis eminus peregrinis, ad eos repente propiùs advolat, habitusque fortasse novitate permotus, defixis procaciter in Ignatium oculis, cachinnos tollere, eidemque licentiùs cœpit illudere: cumque Ignatius vultu placido substitisset, conversus ad eum comes: quin, ait, acceleras gradum Pater, teq; istius pueri petulantia subtrahis? Imò verò, inquit ille, cur puerum oblata sibi præter spem hac tanta oble-

Maff. vita
Ign: l. 3. c. 5.

” oblectatione fraudemus? Itaque con-
 ” sultò etiam diutius hæsit in iisdem ve-
 ” stigijs, ac se curiosius intuendum riden-
 ” dumque affatim protervo adolescen-
 ” tulo præbuit; plus nimirum ex hoc
 ” qualicumque sui contemptu ac ludi-
 ” brio hauriens voluptatis, quàm alij ex
 ” vulgi plausu faustaque acclamatione
 ” percipiunt. Idem Pater suis Filijs ita

In Exam:

c. 4. S. 44.

Reg. 11.

Summ.

præcipit: diligenter animadvertant o-
 oportet (magnificiando, summique mo-
 menti id esse ducendo in conspectu Crea-
 toris ac Domini nostri) quantopere juvet,
 ac conferat ad vitæ spiritualis profectum,
 omnino & non ex parte abhorre-
 re ab omnibus, quæ mundus amat, & amplecti-
 tur, & admittere, & concupiscere totis
 viribus, quidquid Christus Dominus no-
 ster amavit, & amplexus est. Quem-
 admodum enim mundani homines, qui ea,
 quæ mundi sunt, sequuntur, diligunt, &
 querunt magna cum diligentia, honores
 scilicet, famam, magni nominis existima-
 tionem in terra, sicut mundus eos edocet:

sic qui procedunt in spiritu, & serio Chri-
 stum Dominum nostrum sequuntur, a-
 mant, & ardentè exoptant, quæ ijs omni-
 no contraria sunt; indui nimirum eadem
 veste, ac insignibus Domini pro ipsius a-
 more, ac reverentia, adeo, ut si sine offen-
 sione ulla divina majestatis, & absque pro-
 ximi peccato foret, vellent contumelias,
 falsa testimonia, & injurias pati, ac stul-
 ti haberi & existimari (nullâ tamen ad
 id per eos data occasione) eò quòd exo-
 ptant assimilari, ac imitari aliquomodo
 creatorem, ac Dominum nostrum Iesum
 Christum, ejusque vestibus & insignibus
 indui.

O utinam ejusmodi stultorum plena
 essent omnia, quàm bene mundus sa-
 peret! Sed quia animales homines non
 percipiunt ea, quæ sunt Spiritûs; at-
 saltē vos liberales & sapientiæ secta-
 trices animæ, eò totum studium ve-
 strum convertite, ut nil aliud vos scire
 arbitremini, nisi Iesum Christum &
 hunc crucifixum.

DOMI-